

que, com tot servei públic, és convenient que el mateix públic a qui va dirigit i que és el que en darrer terme se'n gaudeix, comprometi la seva aportació, voluntària o forçosa, a l'obra comuna, reforçant d'aquesta manera l'acció matriu de l'Estat i Corporacions públiques, car de tal faísó, n'esdevindrà, no sols una més grossa intensitat de mitjans d'acció, sinó que aquests mateixos mitjans, restaran més assequibles i més útils a la collectivitat tècnica encarregada de donar-los-hi aplicació pràctica, per la mateixa raó que tindran l'ajut directe del poble i la seva simpatia.

e) *Control oficial i sancions.* Després de tot el que hem manifestat, no ens haurem d'esforçar gaire en posar de relleu la necessitat de l'existència d'aquest control tècnic i sancions públiques, car tota l'obra social i tècnica desproveïda de suprema direcció, i exempta de sancions, resta sense eficàcia ni valor pràctica, sobretot en quant es tracti de fer complir totes aquelles disposicions més importants en les quals recolza l'efectivitat de les funcions a desenvolupar. Què foren totes les lleis humanes, si aplicades a la pràctica no tinguessin un fons coercitiu per als eterns protestataris i inadaptats de totes les collectivitats? I en l'ordre sanitari actual de molts pobles, hagut esment de llur estat regressiu de civilització i cultura modernes, on anirien a parar les millors empreses, les més útils prescripcions i les més sàvies lleis protectores de tots els éssers humans? Es comprèn, doncs, que sense una assistència i control tècnic, els serveis sanitaris que tractem d'implantar, esdevindrien lletra morta en els calaixos dels erudits i precursors; i sense les sancions pertinents a cada cas d'infracció, aquesta mateixa legislació restaria non-nata i sense la més petita esperança d'eficacitat.

Tot el que hem exposat és referint-nos als tres punts fonamentals en què ha de recolzar-se tota obra positiva sanitària. Ans bé, també, hem de considerar, ja de bell antuvi, quan es tracti d'implantar una acurada organització sanitària, en un determinat país, la condició econòmica intrínseca de la població a la qual s'ha d'aplicar la dita obra, car, com hem dit en altre lloc, si l'estat de riquesa afavoreix la facilitat de procurar-se un bon estat de salut general, pensem també, per a estimular el plantejament dels problemes sanitaris, que el millorament físic i la salubritat d'una determinada regió o comarca, senyala en el conjunt d'habitants una millor capacitat de treball

individual que, a la fi, es tradueix en un positiu millorament econòmic. Per altre cantó, sigui el bon estat sanitari causa o conseqüència de tal millorament, la influència d'altres factors indirectes sobre dit estat sanitari és palmària, i un dels principals, és el bon estat i la multiplicitat de les vies i mitjans de comunicació que l'organització sanitària pugui utilitzar en els diferents serveis establerts o que pugui establir, puix no sols resulten afavorits els serveis d'assistència i comoditat general dels habitants en el tractament de les seves pèrdues eventuais de la salut, sí que també proporcionen un més ràpid coneixement de tots quants factors contribueixen a fonamentar les funcions sanitàries i l'organització de les mateixes. N'és un d'ells, i principal, el coneixement i acoblament ràpid i metòdic dels serveis d'estadística de tot ordre de coneixements higiènic i sanitaris, font d'on brollen totes les doctrines de la Medicina preventiva.

C. *Organització pràctica.* En el problema de l'organització pràctica dels serveis i funcions sanitàries, s'han destacat en la Conferència, dues tendències aparentment oposades, mes, pràcticament, racionals: la tendència a l'absoluta centralització dels serveis i la tendència a llur descentralització. Una i altra manera d'apreciar el problema han tingut els seus defensors en el si de les Comissions preparadores dels reports de la Conferència i fins en les discussions del ple de la mateixa en les seves reunions generals. Amb tot, un punt de felix coincidència han tingut uns i altres preopinants: la *unitat de direcció*, siguin quins siguin els sistemes adoptats. Aquesta unitat de direcció, que no comporta forçosament una uniformitat d'actuació de forma circular, en la qual la direcció única estigui en el seu centre geomètric, ha volgut definir el necessari i *òptim equilibri* entre la centralització i la descentralització, o sigui, dit en altres termes, entre el Govern central i les autoritats locals, les funcions de les quals, en lloc d'ésser de naturalesa exclusivament depenent les segones de la primera, han d'ésser lleugerament subordinades al principi científic en què recolzi l'organització. Una descentralització progressiva a mida que la intensitat i importància dels serveis organitzats i posats en pràctica, correspongui a l'estat cultural collectiu del lloc on s'han implantat aquests serveis, ha d'ésser l'eix que ha de donar moviment i acció als dits serveis. Des d'a-